

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **KOVSERVIS s. r. o.**
IČ: 24686140
se sídlem V lipách 162/4, 190 16 Praha 9
zastoupena Mgr. Václavem Voříškem
advokátem se sídlem Pod kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2020, č. j. JMK 28727/2020, sp. zn. S-JMK 21773/2020/OD/Šv,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2020, č. j. JMK 28727/2020, sp. zn. S-JMK 21773/2020/OD/Šv, a rozhodnutí Městského úřadu Rosice ze dne 2. 12. 2019, č. j. MR-S 28272/16-ODO PAL/19, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je *povinen* zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11.858 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod Kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány shledaly žalobkyni vinnou ze spáchání dvou přestupků provozovatele vozidla, za které žalobkyně dostala pokutu. Nyní jde o to, zda v mezičase nedošlo k zániku odpovědnosti žalobkyně za spáchání těchto přestupků z důvodu uplynutí promlčecí doby.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Policie dne 12. 7. 2016 oznámila Městskému úřadu Rosice („městský úřad“), že dne 6. 7. 2016 v 21:46 hodin řidič vozidla, které provozuje žalobkyně, překročil nejvyšší povolenou rychlost na dálnici D1. V úseku, kde nejvyšší povolenou rychlost omezovala dopravní značka na 80 km/h, jel rychlostí nejméně 118 km/h. Dne 16. 8. 2016 pak policie znovu městskému úřadu oznámila, že na stejném místě jiné auto provozované žalobkyní jelo dne 30. 7. 2016 rychlostí nejméně 110 km/h.
3. Po neúspěšné snaze zjistit totožnost řidiče vozidel žalobkyně, městský úřad vydáním příkazu ze dne 30. 5. 2018 zahájil řízení k oběma skutkům se žalobkyní coby provozovatelem vozidla. Příkaz byl žalobkyni doručen 5. 6. 2018. Žalobkyně proti němu podala odpor. Následně městský úřad dne 2. 12. 2019 vydal rozhodnutí č. j. č. j. MR-S 28272/16-ODO PAL/19 („rozhodnutí městského úřadu“), kterým uznal žalobkyni vinnou ze spáchání dvou přestupků provozovatele vozidla, spočívajících v nezajištění, aby při užití jejich vozidel řidiči dodržovali své povinnosti a pravidla provozu na pozemních komunikacích. V odůvodnění odkázal na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, který je účinný od 1. 7. 2017 („zákon o odpovědnosti za přestupky“), podle kterého v této věci neměla odpovědnost za přestupek zaniknout dříve, než by uplynula lhůta pro to stanovená dosavadními zákony. Použil proto § 125e odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“), ze kterého plynulo, že měl řízení zahájit do dvou let ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nejpozději však do čtyř let od spáchání.
4. Žalobkyně se odvolala. Podané odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 2. 2020, č. j. JMK 28727/2020, sp. zn. S-JMK 21773/2020/OD/Šv, zamítl a potvrdil rozhodnutí městského úřadu. K otázce zániku odpovědnosti za přestupek také odkázal na § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Souhlasil, že pro zánik odpovědnosti žalobkyně za přestupek se uplatní dvouletá lhůta podle zákona o silničním provozu. Městský úřad se o přestupcích dozvěděl ve dnech 12. 7. 2016 a 16. 8. 2016. Řízení zahájil dnem 5. 6. 2018. Dvouletou lhůtu proto dodržel.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně namítá několik vad, kterých se správní orgány podle něj dopustily. Jedna z jeho námitek se týká i prekluze odpovědnosti za přestupek. Podle žalobce přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky odporuje ústavě. Zákon o odpovědnosti za přestupky je pro žalobce příznivější, správní orgány proto měly postupovat podle něj. Podle zákona o odpovědnosti za přestupek odpovědnost pachatele zaniká jeden rok ode dne spáchání, nedojde-li k přerušení lhůty zahájením řízení. Městský úřad však řízení zahájil až po dvou letech. Odpovědnost za první přestupek žalobkyně zanikla dne 7. 6. 2017, v případě druhého přestupku se tak stalo 31. 7. 2017. Alternativně žalobkyně namítá, že by její odpovědnost za přestupky zanikla jeden rok od zahájení řízení, resp. tři roky ode dne spáchání přestupku, tj. 7. 6. 2019 a 31. 7. 2019.

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19. Ústavní soud jím zrušil pouze první větu § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Věta druhá dotčeného ustanovení zůstala v platnosti. Proto je třeba použít úpravu účinnou v době spáchání přestupku, tj. lhůty podle zákona o silničním provozu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Po právní stránce však zohlednil závěry pozdějšího nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20.
8. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodu podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.
9. Žaloba je důvodná.

a. Relevantní právní úprava a její vývoj v průběhu času

10. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu platilo, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezačal řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, *nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.*“ Podle odst. 5 téhož ustanovení se „[n]a odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f“.
11. Dne 1. 7. 2017 nabyt účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky. Sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předchozí právní úpravy). V § 30 písm. a) stanovil jednotnou lhůtu k projednání přestupku: „Promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Za přestupek spáchaný žalobkyní lze podle § 125c odst. 5 písm. f) zákona o silničním provozu uložit pokutu od 2.500 do 5.000 Kč.
12. Promlčecí doba začíná podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky běžet „*dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.*“ Podle § 32 odst. 2 písm. a) a b) se promlčecí doba přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku nebo vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným.
13. Podle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[n]a přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; *podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“
14. Zkrácení promlčecí, resp. prekluzivní lhůty pro projednání přestupku poukazuje na záměr zákonodárce určité jednání dekriminalizovat, resp. po uplynutí určité lhůty netrvat na jeho

trestání. Takovou právní úpravu lze považovat za výhodnější pro osobu, která se měla přestupku dopustit (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2018, č. j. 73 A 54/2017-37).

15. Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, v době vydání rozhodnutí městského úřadu i žalovaného platilo, že „[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. *Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“
16. Významný zvrat ale přinesl Ústavní soud. Ten nejprve nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, na který odkazuje žalovaný, zrušil první větu § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Konstatoval, že pod pojem *trestnost* činu spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku, tedy včetně úpravy prekluzivních lhůt. Ty totiž vedou k zániku odpovědnosti za přestupek a způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele.
17. Nedlouho poté Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, zrušil i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. K vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů došlo dne 22. 7. 2020.
18. Ústavní soud shledal rozpor tohoto ustanovení s čl. 40 odst. 6 Listiny, podle kterého platí: „*Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.*“ Ústavní soud uvedl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona je pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, k němuž by vedla aplikace toho či onoho zákona. Přihlédnout je přitom třeba ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu bude pro pachatele příznivější tehdy, pokud jeho ustanovení jako celek vedou k příznivějším výsledkům než aplikace dřívějšího zákona. Nová právní úprava umožňuje situaci, že odpovědnost za přestupek by na základě použití nové jednoleté promlčecí lhůty zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí. Nová právní úprava je proto příznivější než předchozí právní úprava podle zákona o silničním provozu. Přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky však znemožňuje aplikování pro pachatele výhodnější právní úpravy. Pokud by došlo k potrestání pachatele za spáchání přestupku přesto, že podle nové právní úpravy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu zanikla jeho odpovědnost, došlo by tím k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny.
19. Otázku prekluze odpovědnosti žalobkyně krajský soud posoudil ve světle uvedených nálezů Ústavního soudu. Pro posouzení trestnosti určitého přestupku je totiž rozhodující právní úprava účinná v okamžiku rozhodování krajského soudu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, který vysvětlil, že pokud rozhoduje „krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní

úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby proto představuje vadu, pro kterou soud zruší rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39).

b. Aplikace na případ žalobkyně

20. Za aktuálně účinné právní úpravy je pro žalobkyni příznivější úprava promlčení podle zákona o odpovědnosti za přestupky.
21. Podle právní úpravy účinné v době rozhodování správních orgánů by odpovědnost žalobkyně za přestupek totiž nezanikla dřív, než uplynou lhůty podle zákona o silničním provozu. Ke spáchání přestupků došlo dne 6. 7. 2016 a 30. 7. 2016. Městský úřad se o přestupcích dozvěděl ve dnech 12. 7. 2016 a 16. 8. 2016. Řízení zahájil dnem 5. 6. 2018 (doručením příkazu žalobkyni). K prekluzi by podle tehdejší úpravy došlo, buď pokud by městský úřad nezahájil řízení o přestupku do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, tj. do 12. 9. 2018 a 16. 10. 2018, anebo pokud by řízení pravomocně neskončilo do čtyř let ode dne spáchání přestupku, tj. do 6. 7. 2020 a 30. 7. 2020 (Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 337/2016-45, dospěl k závěru, že v dané čtyřleté objektivní lhůtě musí být řízení nejen zahájeno, ale též pravomocně skončeno, jinak dojde k zániku odpovědnosti). K pravomocnému ukončení řízení došlo dnem 19. 2. 2020. Z pohledu staré právní úpravy tedy správní orgány řízení zahájily i skončily včas.
22. Podle nynější právní úpravy je však situace odlišná. Městský úřad nezahájil řízení včas, před uplynutím roční prekluzivní doby. Ta uplynula ve dnech 7. 6. 2017 a 31. 7. 2017, jak žalobkyně správně namítá. V mezidobí přitom nenastala žádná skutečnost či událost, která by v souladu s § 32 zákona o odpovědnosti za přestupky tuto lhůtu přerušovala nebo stavěla. Pokud městský úřad zahájil řízení až dne 5. 6. 2018, stalo se tak dlouho po zániku odpovědnosti žalobkyně za přestupek podle nové - pro žalobkyni příznivější právní - úpravy.
23. Námitka žalobkyně, že její odpovědnost za přestupek zanikla, je proto důvodná.
24. Již jen nad rámec právě uvedeného krajský soud dodává, že by důvodná byla i alternativní argumentace žalobkyně. Městský úřad totiž nestihl rozhodnout v jednorroční lhůtě od zahájení řízení (ta uplynula 5. 6. 2019 a rozhodnutí městského úřadu nese datum 2. 12. 2019). V odvolacím řízení by navíc ke dnům 7. 6. 2019 a 31. 7. 2019 opravdu uplynula i tříletá objektivní lhůta (žalovaný rozhodl až v únoru 2020).

VI. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Protože tato vada dopadá i na rozhodnutí městského úřadu, krajský soud přistoupil nejenom ke zrušení rozhodnutí žalovaného, ale také ke zrušení rozhodnutí městského úřadu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, proto jí vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11.858 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky

6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobkyně Mgr. Václava Voříška, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 2.058 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 27. října 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce